

همچنان دافدار... اما قوی و صبور

استاد جواد محدثی

رنج صبوری بر داغ و هجران رهبر شهیدمان را همچنان تحمل می کنیم.

همچنان، فراق جانسوزش برای ما باور نکردنی است، اما می‌کوشیم با «وحدت کلمه»، «اطاعت از رهبری»، «حفظ ارزش‌های انقلاب» و «حضور در صحنه»، راهش را ادامه دهیم و خط جهادی او را استمرار بخشیم.

با آن که دشمنان می‌کوشند با:

توطئه، تزویر، یأس‌آفرینی، سیاه‌نمایی، حادثه‌سازی، جعل و دروغ، تشویش اذهان، شایعه‌سازی، شایعه‌پراکنی، شبهه‌افکنی و تردیدآفرینی و... باورها و ارادهٔ ملت را مخدوش سازند، اما خدا را شکر که «خورشید ولایت» تابان و «چراغ بصیرت» فروزان است، راه هم روشن، رهروان هم مصمم و مطالبه‌گرند. گرچه سیمای «ولئ»، به مصلحت امنیت، هنوز در پس ابر موقت «غیبت» پنهان است، اما اَمّتِ عادت کرده به غیبت هزارساله‌ی «حجّت غایب»، با طول کشیدن زمان، گوهر «ایمان» و «انتظار» را در سینه‌ها حفظ می‌کنند و سست و ناامید و بی‌انگیزه نمی‌شوند. زمینه‌سازی برای «ظهور»، و حرکت «تمهیدی» و «جهادی» هم سر جای خود محفوظ است. منتظران راستین، با «تکلیف عصر غیبت» هم آشنايند.

وظیفه «جهاد تبیین» نیز همچنان بر دوش صاحبان «بینش» و «بصیرت» باقی است. مردم، طعم خوش «جهاد و عرفان» را چشیده‌اند، رابطه «میدان و خیابان» را لمس کرده‌اند و همراهی «شور و شعور» را باور دارند. مشت‌ها گره کرده، گام‌ها استوار، و پرچم‌ها هم در اهتزاز است.

کانال هفته‌نامه افق حوزه

در پیام‌رسان‌های

سروش و ایتا

@ofogh_howzah

تبیین «توفیق شکر»

در پرتو آیات قرآن کریم

حضرت آیت‌الله

سیدمجتبی حسینی خامنه‌ای

رهبر معظم انقلاب اسلامی

در دعای ﴿رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ﴾، واژه «أَوْزِعْنِي» به معنای «الهمنی»، الهام کن یا «وقفنی»، موفق کن تفسیر می‌شود. این الهام، صرفاً یک درک ذهنی نیست؛ بلکه به معنای توفیق عملی برای شکرگزاری است. ﴿أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ﴾ به معنای شکرگزاری بر نعمتی است که خداوند بر فرد ارزانی داشته است. بخش «وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ» نیز ناظر به شکرگزاری بر نعمت‌هایی است که به پدر و مادر فرد عطا شده است.

نکته مهم در این است که شکرگزاری، تنها راه جبران بدهکاری انسان در برابر خالق نیست؛ بلکه خود عمل شکر، بی‌تردید، موجب جلب عنایات و الطاف بی‌پایان الهی می‌شود. هنگامی که فردی به‌طور مستمر، مثلاً هر روز، نعمت‌های مختلفی که الله تعالی به او اعطا فرموده است را به یاد آورد و از آن‌ها سپاس گزارد و این سپاسگزاری با حالت قلبی عمیق و احساس واقعی قدردانی همراه باشد، اثرات بسیار عمیقی در روان و سیرت فرد پدید می‌آورد. حتی اگر این شکرگزاری صرفاً درونی و دل‌نشین باشد و زبان به تداوم آن باز نکند، همچنان ارزشمند است و از بالاترین مصادیق ذکر، یعنی یاد خداوند، محسوب می‌شود. از نظر بنده، یکی از برترین اعمال در این مسیر، عبارت «وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ» است. ظاهر این جمله نشان می‌دهد که شکرگزاری، در سطح عملی، باید شامل نعمتی باشد که خداوند به والدین ما عنایت فرموده است و یکی از مراحل قدردانی در مقام عمل، همین است؛ اما به‌نظم هنگامی که ما نعمت‌های خداداد خود را مدنظر قرار می‌دهیم، درمی‌یابیم که نخستین و اصیل‌ترین نعمت، همان وجود خود ماست که در این زمان و مکان به ما عطا شده است. به عبارت دیگر، ما یکی از بخش‌های مهم اما مغفول در چهار پیام نخست رهبر انقلاب حضرت آیت‌الله امام سیدمجتبی خامنه‌ای، بخش مربوط به کشورهای همسایه ایران است. بخش معتنا بهی از هر چهار پیام نخستین به همین موضوع اختصاص داده شده است و این از اهمیت موضوع و راهبردی بودن آن در دوران جدید حکایت دارد:

• نخستین پیام (۲۱ اسفند ۱۴۰۴)

«قسمت پنجم کلام، خطاب به سران و رده‌های مؤثر در بعضی از کشورهای منطقه است. ما با پانزده کشور همسایگی خاکی یا آبی داریم و همیشه مایل به ارتباط گرم و سازنده با همه آنان بوده‌ایم و هستیم. لکن دشمن از سال‌ها قبل بتدریج پایگاه‌هایی اعم از نظامی و مالی را در بعضی از این کشورها احداث کرده تا تسلط خود بر منطقه را تأمین نماید. این کشورها باید تکلیف خود را با متجاوزین به وطن عزیزمان و قاتلین آحاد مردم ما معلوم کنند. من توصیه می‌کنم هر چه زودتر آن پایگاه‌ها را تعطیل کنند؛ چون لابد تا به حال فهمیده‌اند که ادعای برقراری امنیت و صلح از سوی آمریکای دروغی بیش نبوده است. این امر باعث می‌شود تا با ملت‌های خودشان که عموماً از همراهی با جبهه کفر و رفتار تحقیرآمیز آن ناراضی هستند پیوند بیشتری پیدا کنند و بر ثروت و قدرتشان افزوده شود. باز تکرار می‌کنم نظام جمهوری اسلامی بدون اینکه بخواهد سلطه و استعماری را در منطقه راه بیاندازد، برای اتحاد و رابطه متقابل گرم و صمیمانه با همه همسایگان آمادگی کامل دارد.»

• پیام نوروزی (۲۹ اسفند ۱۴۰۴)

«آنچه بنده در بیانیه نخستین در مورد دیدگاه و سیاست نظام درباب مرادوه با کشورهای همسایه ذکر کرده‌ام، امری جدی و واقعی است. ما جدا از عنصر همسایگی، عناصر معنوی دیگری که در صدر همه اشتراک در تدبیر به دین مبین اسلام است و همچنین وجود

اما درواقع، فهم و درک ما از زمان و مکان، از قرآن کریم و معصومین علیهم‌السلام باید به‌گونه‌ای باشد که انسان در مقابل خداوند قرار گیرد و عظمت این ارتباط را درک کند؛ البته درک این موضوع به عنایت خاصی نیاز دارد که فراتر از این تجربیات معمول است.

نعمت‌هایی که شامل حال ما شده، به‌ویژه ارتباط‌مان با امام علیه‌السلام، از جنبه پدری او ناشی می‌شود؛ جنبه‌ای از رحمت و محبت بی‌پایان او به ما. این رحمت شامل تمامی دقایق و مصالح زندگی ماست؛ به‌گونه‌ای که فراتر از خواسته‌ها و تمایلات انسانی‌مان است و حتی عقل بشر، قاصر از درک کامل آن است.

لذا اگر حتی همین مقدار از این معنا را بدانیم، با چه کسی در ارتباط هستیم، درک می‌کنیم که این شکر، یعنی سپاسگزاری از نعمت‌های خدا، باید نسبت به اصل وجود و نعمتی که می‌گیریم، عمیق‌تر و فراگیرتر باشد؛ درواقع، خود شکرگزاری جایگاه خاصی دارد؛ چون نشان‌دهنده شناخت و قدرشناسی عمیق ما نسبت به نعمت و نعمت‌دهی است.

عبارت «وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ» (بر پدر و مادرم) را نگاه کنید. این فقط به معنای قدردانی از والدین زمینی نیست؛ بلکه معنای بالاتر و وسیع‌تری دارد؛ مثلاً، می‌دانیم که رسول اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم از تولد حضرت زهرا علیها‌السلام بسیار خوشحال شد؛ اگر ما حقیقتاً در مسیر رضایت و محبت آنان حرکت کنیم، باید به‌همان اندازه احساس شادی و سپاسگزاری کنیم و هرچه ممکن است، این احساس و قدردانی را نشان دهیم: «یک‌چنین نعمتی به پیامبر ما داده شده است» و همین روند ادامه دارد و باید به‌همین سبک و سیاق عمل کنیم.

و اِعمال مدیریت جدید تنگه هرمز، آسایش و پیشرفت را به‌نفع همه ملت‌ها منطقه رقم خواهد زد و مواهب اقتصادی آن، دل ملت را شاد خواهد کرد.»

وظیفه‌ما:

به نظر می‌رسد این بخش مهم و راهبردی در پیام‌های رهبر معظم انقلاب، تاکنون آنگونه که شایسته است مورد توجه بخش‌های مختلف جامعه قرار نگرفته است. بخش‌های مختلف کشور برای اجرایی شدن و علم‌یاتی شدن این راهبرد، وظایفی برعهده دارند. به عنوان نمونه: **یک**، مردم حاضر در خیابان‌ها باید همین پیام‌ها را در دست‌نوشته‌ها، شعارها و مطالبات خود روی دست بگیرند، زنده نگه دارند و اجرایی شدن آنها را از مسئولان مطالبه کنند؛ **دو**، بدنه نخبگانی کشور باید در این موضوع روشن‌گری کند؛ فرهنگ‌سازی کند؛ گفت‌مان سیاسی و اجتماعی تولید کند؛

سه، سازمان‌های بین‌المللی فعال در کشور، مثل سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، مجمع جهانی اهل بیت علیهم‌السلام؛ سازمان تقریب بین المذاهب؛ سازمان کنفرانس کشورهای اسلامی؛ سازمان مجالس اسلامی؛ و ... باید این موضوع را به‌صورت جدی در دستور کار خود قرار دهد؛

چهار، رایزنی‌های فرهنگی جمهوری اسلامی در کشورهای اسلامی و به‌ویژه کشورهای همسایه لازم است به‌صورت مرتب جلساتی تبیینی با فرهیختگان کشورهای همسایه برگزار کنند.

پنج، وزارت امور خارجه، باید فعالانه و از راه‌های دیپلماتیک این موضوع را دنبال کند؛ نباید در این بخش منفعل عمل کند؛ شش: حوزه‌های علمی و علمای بزرگ و ذی‌نفوذ در کشورهای اسلامی به‌ویژه عراق، پاکستان، بحرین، عربستان و امثال آن باید نقش خود را در این موضوع ایفا کنند؛ مع‌الأسف هیچ تحرکی در این زمینه‌ها نمی‌بینیم!

در حساب ربوبی قرار گرفته‌ایم؛ یعنی مورد توجه، حساب‌رسی و مراقبت خاص قرار داریم و اینکه ما متولد شده‌ایم، وجود یافته‌ایم و این نعمت عظیم وجود به ما ارزانی شده است و همراه با برنامه‌ای خاص برای زندگی، از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است.

مثلاً فرض کنید شخصی معروف و معتبر در جایی نوشته و قول داده است: «اگر من زنده باشم، این فرد را به‌اندازه‌ای که بتوانم، به دانشگاه آکسفورد می‌فرستم تا درس بخواند، ولو او در آن زمان مرده باشد و ۲۰۰ سال پیش فوت کرده باشد.» این نوع تصور، احساس افتخار عمیق و خاصی در شما ایجاد می‌کند. چه حالتی از عزت و غرور است که انسان احساس می‌کند، در معرض عنایتی قرار گرفته است که حتی قدر آن را هم نمی‌داند؛ ولی اثرش در جان او جاری است. بالاترین فرد و عالی‌مقام عالم نیز این برنامه را برای شما دارد؛ اما خودش نیازی به آن ندارد و شاید تنها با یک نگاه، با یک لحظه تأمل، پی به عظمت این لطف و عنایت ببرد. همین نگاه و تأمل، خودش نمونه‌ای از شکر خستگی‌ناپذیر است.

از جمله این موارد، شکر وجود امام علیه‌السلام و معصومین علیهم‌السلام و همچنین شکر قرآن کریم است. ما باید اهل تولی و ارادت باشیم؛ همین که با این بزرگواران برخورد می‌کنیم، حتی اگر تغییر و تحولی عمیق در ما ایجاد نشود، خود این مواجهه، دارای شکر و قدرشناسی بسیار بالایی است.

بسیاری از افراد به افتخار می‌گویند که تنها یک‌بار از جاده‌ای خاکی و دشوار گذر کرده‌اند یا به‌طور تصادفی فردی مشهور را از دور دیده‌اند. سپس نسل‌های بعدی نیز ادامه می‌دهند که «بله، فلاّنی از جایی گذر کرده و فلاّن شخص را دیده است.»

کشورهای همسایه از هم‌کیشی تا هم‌سرنوشتی

استاد احمدحسین شریفی، رئیس دانشگاه قم

مشاهد مشرفه و اماکن مقدسه در بعضی از آن و حضور ایرانیان زیادی به‌عنوان ساکن و شاغل در بعضی دیگر و قومیت مشترک یا هم‌زبانی یا منافع راهبردی مشترک بخصوص در مقابل جبهه استکبار در بعضی دیگر که هر یک به‌تنهایی در جای خود می‌تواند تحکیم‌کننده روابط حسنه باشد، را سراغ داریم.»

• پیام به‌مناسبت

چهل‌مین روز شهادت امام خامنه‌ای علیه‌السلام (۲۰ فروردین ۱۴۰۵)

«در همین مجال به همسایگان جنوبی ایران می‌گویم که شما در حال دیدن یک معجزه هستید. پس درست بیاندیشید و به وعده‌های دروغین شیاطین بدگمان باشید. ما هنوز

